

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.348/2022/9. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Antal és Dr. Czakó Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Czakó Marianna ügyvéd) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a Dr. Rácsai Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Rácsai Lajos ügyvéd) által képviselt I. rendű alperes neve (cím) I. rendű, II. rendű alperes neve (cím) II. rendű és kiskorú IV. rendű alperes neve (cím) IV. rendű alperesek ellen kölcsön visszafizetése és szerződés hatálytalanságának megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 15.P.21.067/2021/50. számú, a másodfokú eljárás során kijavított ítélete ellen a felperes részéről 51. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, az állami adóhatóság külön felhívására 439 283 (négy százharminckilencezer-kétszáznyolcvanhárom) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a felperes és az I. rendű alperes (akinek házastársa a II. rendű alperes) között 2013. évben létrejött ügylet alapján a 2020. március 10-én jogerőre emelkedett „G.40.16./20../7.. számú ítéletével arra kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 34 500 000 Ft-ot és annak 2013. április 1-jétől számított kamatát, valamint 1 690 350 Ft perköltséget (a továbbiakban: előzményi ügy).

[2] A felperes – önkéntes teljesítése hiányában – végrehajtást kezdeményezett az I. rendű alperessel szemben, aki már 2020. február 13-án ajándékozás címén átruházta unokájára, a IV. rendű alperesre a címl alatt található lakóingatlan (D. 136../A../. hrsz) tulajdonát képező 1/2-ed tulajdoni illetőségét. Az I. rendű alperes ezzel elvonta az előzményi ügyben jogerősen megítélt követelés kielégítési alapját.

[3] A felperes módosított keresetében kérte kötelezni a II. rendű alperest 34 500 000 Ft kölcsön és járulékal visszafizetésére, másrészt annak megállapítását, hogy az I. és IV. rendű alperesek között létrejött ajándékozási szerződés vele szemben hatálytalan, egyúttal annak túrására kérte kötelezni a IV. rendű alperest, hogy a debreceni 136../A../. helyrajzi számú

ingatlanból kielégítse az előzményi ügyben hozott jogerős ítélet alapján fennálló követelését. Személyenként kérte továbbá az alpereseket perköltségében is marasztalni.

[4] Az I., II. és IV. rendű alperesek ellenkérelmükben elsődlegesen kérték az eljárás megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását.

[5] Az elsőfokú bíróság megszüntette az eljárást a III. és V. rendű alperesekkel szemben.

[6] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 34 500 000 Ft-ot és annak 2013. április 1-jétől számított kamatát, valamint 500 000 Ft perköltséget azzal, hogy a II. rendű alperes – a házastársi közös vagyonból ráeső rész erejéig – a tőke- és kamattartozásért egyetemlegesen felel az I. rendű alperessel. Megállapította továbbá, hogy az I. és IV. rendű alperesek között a debreceni 136./A/. helyrajzi számú ingatlan 1/2-ed tulajdoni illetőségére létrejött ajándékozási szerződés hatálytalan a felperessel szemben, és annak tűrésére kötelezte a IV. rendű alperest, hogy a felperes az előzményi ügyben hozott jogerős ítélet alapján fennálló követelését végrehajtás útján kielégítse. Kötelezte az I. és IV. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 300 000 Ft perköltséget, továbbá az I., II. és IV. rendű alpereseket kötelezte 1 500 000 Ft le nem rótt illeték megfizetésére. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet.

[7] Az ítélet indokolásában előrebocsájította, hogy az alperesek védekezésével szemben nem volt helye az eljárás megszüntetésének. A II. rendű alperest érintő keresetet a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 30. §-ának (2) bekezdésében foglalt, az I. és II. rendű alperesek által meg nem döntött vélelem alapján találta – részben – megalapozottnak. Ítéletének [43] bekezdésében ugyanakkor kifejtette, hogy a II. rendű alperes felelőssége a kölcsönügyletért – tehát a tőkéért és annak késedelmi kamataért, mégpedig az I. rendű alperes vonatkozásában megállapított késedelembe esés napjától kezdődően, az I. rendű alperessel egyetemlegesen –, és nem az előzményi ügyben hozott jogerős ítélet marasztalási összegéért áll fenn. A felperes ugyanakkor eleve is perelhette volna egyetemlegesen az I. és II. rendű alpereseket mint házastársakat a Csjt. fenti rendelkezése alapján. Az I. és IV. rendű alpereseket érintő keresetet pedig a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:120. §-ának (1) és (3) bekezdései és a Kúriának az új Ptk. alapján elbírálandó ügyekben irányadó elvi iránymutatásokról szóló 1/2014. Polgári jogegységi határozata alapján továbbra is alkalmazandó, a fedezetelvonó szerződés egyes alkalmazási kérdéseiről szóló 1/2011.(VI. 15.) PK vélemény rendelkezései alapján tartotta megalapozottnak.

[8] A kereset részbeni elutasítása ellenére a felperes 100%-ban lett pernyertes. A II. rendű alperest érintő kereset pertárgyértéke 34 500 000 Ft, az I. és IV. rendű alpereseket érintő kereseté pedig 25 000 000 Ft volt. A felperes perköltségigényét a megbízási szerződés alapján találta alaposnak a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (2) bekezdése alapján, mégpedig az ítélet rendelkező részében foglaltak szerinti megosztása mellett összesen 800 000 Ft-ban, mivel ez állt arányban a perben kifejtett ügyvédi tevékenységgel. A felperes részére

biztosított költségfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett illeték viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 87. §-ának (1) és 102. §-ának (1) bekezdései alapján rendelkezett.

[9] A felperes fellebbezett az ítélet ellen, amelyben akként kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, hogy az ítéltábla a II. rendű alperes terhére megállapított 500 000 Ft, valamint az I. és IV. rendű alperesek terhére megállapított 300 000 Ft perköltséget is emelje fel 2 298 341 Ft-ra, emellett a II. rendű alperes vonatkozásában azzal kérte kiegészíteni az ítéletet, hogy helytállni tartozik az I. rendű alperest az előzményi ügyben hozott jogerős ítélet alapján terhelő 1 694 350 Ft perköltségért is. Kérte az alperesek másodfokú perköltségben való marasztalását is. Fellebbezésében előrebocsátotta, hogy megváltoztatott nyilatkozata alapján nem a jogi képviselővel kötött megbízási szerződés, hanem a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján kért perköltséget. Hangsúlyozta, hogy az alperesek mellett, hogy érdemben vitatták a kereset egészét, egyáltalán azt is, hogy az alkalmas-e az érdemi tárgyalásra. Kiemelte, hogy a per megindítására az alperesek szándékos, felróható magatartása adott okot, hiszen ő maga az előzményi ügy jogerős befejezését követően végrehajtási lap kibocsátását kérte, azonban az alperesek tudatosan tettek meg mindent annak érdekében, hogy lehetetlenné tegyék az igény érvényesítését. Jogi képviselője pedig az elsőfokú eljárás során folyamatos és részletes nyilatkozatot terjesztett elő az alperesek védekezésével szemben, jelentős szakmai előkészítő munkát követően, ennek részeként eredményesen ellenezte az alperesek bizonyítási indítványait is, míg az elsőfokú bíróság helyt adott az általa előterjesztett iratok beszerzésére vonatkozó indítványnak. Jogi képviselőjének eljárása megfelelt a Pp. 3. §-ában rögzített perkoncentráció elvének, ezért maradéktalanul meg kellett volna állapítania perköltségigényét, amelyet így az elsőfokú bíróság anélkül mérsékelte, hogy erre oka lett volna, másrészt azt megfelelően nem is indokolta meg a R. 3. §-ának (6) bekezdése alapján. A jogi képviselő által elvégzett ügyvédi tevékenység mindenkor kellő körültekintéssel, célszerűen, okszerűen, időben történt meg, az ügyvédi tevékenység arányban állt a perköltségigénnyel. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének elmulasztásával kapcsolatban utalt a Kúria Kfv.40.061/2020/4. számú határozatában foglaltakra, amely alapján az nem lehet az indokolás tartalma, hogy az ügyvédi munkadíj nem állt arányban a kifejtett ügyvédi tevékenységgel, az ugyanis csupán a jogszabályhely idézése. Álláspontja szerint jogi képviselőjének tevékenysége több rétegű volt, folyamatosan követte az ellenérdekű felek nyilatkozatait, írásbeli beadványokat terjesztett elő, személyesen vett részt a tárgyaláson. Kiemelte továbbá, hogy a R. rendelkezéseit a régi Pp.-vel összhangban hozták meg, a hatályos Pp. alapján a kereseti kérelmet olyan részletességgel kell előterjeszteni, amely alapján a bíróság képes ítéletet hozni. Az elsőfokú bíróság pedig a perfelvétel lezárását követően haladéktalanul megtartotta az érdemi tárgyalást, amelyet ugyanezen tárgyalás során berekesztett, és ki is hirdette az ítéletet. Azért is sérelmezte a perköltség megállapítását, mert abból leszámítva az általános forgalmi adó összegét a megállapított ügyvédi munkadíj 393 700, illetőleg 236 220 forint. Az ítéletben azonban semmilyen számítási mód nem található, amelyből megállapítható, hogy miként kalkulálták az ügyvédi munkadíjat. Előadta továbbá, hogy azért kéri fellebbezésében az ítélet kiegészítését, mert az elsőfokú bíróság csupán a tőke és kamata tekintetében rendelkezett, az előzményi ügyben az I. rendű alperes terhén az ő javára megítélt perköltség vonatkozásában nem. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II. rendű alperes házastársi vagyontársaként címén helytállási kötelezettséggel tartozik, azonban álláspontja szerint ez nem csupán a tőke és annak kamata, hanem az igény érvényesítésével az I. rendű alperessel szemben felmerült és eredménytelenül maradt végrehajtás során is helytállási kötelezettség terheli. Külön is hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság megállapította: a II. rendű alperes házastársaként

helytállni köteles a vele szemben fennálló tartozásért és az ahhoz tapadó valamennyi kötelezettségért.

[10] Az I., a II. és a IV. rendű alperesek fellebbezési kérelmükben kérték az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását. Perköltségigényt nem számítottak fel.

[11] Az ítéltábla tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján, és azt megalapozatlannak találta.

[12] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az alperesi marasztalásra és megállapításra, valamint a már megítélt perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket.

[13] Az elsőfokú bíróság a fellebbezés tárgyát képező vitás kérdések körében megalapozott döntést hozott, amelynek indokait – a fellebbezésben foglaltak miatt – az alábbiak szerint egészíti ki.

[14] A Pp. 82. §-a (2) bekezdésének 1. mondata szerint a bíróság meghatározza a perköltség összegét, és a megtérítésére köteles személyt annak megfizetésére kötelezi. A (3) bekezdés 1. mondata szerint pedig a bíróság a perköltség összegét a felszámítás és az ahhoz csatolt okiratok alapulvételével határozza meg.

[15] Ezzel összefüggésben a felperes megalapozottan utalt arra, hogy az elsőfokú eljárás során megváltoztatott nyilatkozata (34. sorszámu jegyzőkönyv 2. oldal 6. bekezdés) szerint nem a jogi képviselőjével kötött megállapodás [R. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja], hanem a jogszabályban meghatározott mérték alapulvételével kérte a jogi képviselői munkadíj meghatározását. Ez azonban hivatkozásától eltérően nem a R. 3. §-a (2) bekezdésének a), hanem b) pontja.

[16] A R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja értelmében ugyanis a polgári bírósági eljárásban a munkadíj összege a 10 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5%-a, de legalább 10 000 Ft, b) pontja szerint pedig a 10 millió Ft feletti, de 100 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén az a) pontban meghatározott munkadíj és a 10 millió Ft feletti összeg 3%-a, de legalább 100 000 Ft.

[17] Mindezeknek ugyanakkor sem a felperesi perköltségfelszámítás, sem az elsőfokú bíróság által alkalmazott mérséklés körében nem volt érdemi jelentősége. Ez utóbbi kapcsán azért nem, mert a R. elsőfokú bíróság által tévesen alkalmazott 2. §-ának (2) bekezdésében rögzített mérlegelés szempontjai – a mérséklés körében – megegyeznek a 3. § (6) bekezdésében szabályozottakkal.

[18] A R. 2. §-ának (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel; a bíróság döntését indokolni köteles. A 3. § (6) bekezdése szerint pedig a munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi

tevékenységgel. A bíróság a munkadíjat - különösen az ügy bonyolultsága esetén - a (2)-(5) bekezdésben meghatározott összegnél magasabb összegben is megállapíthatja. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

[19] A felperes arra is helytállóan hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg az ügyvédi munkadíj mérséklésére vonatkozó – megalapozott – döntését, ezért e döntés indokait az ítéltábla pótolja, követve a fellebbezés érvelését.

[20] A felperes álláspontjától eltérően a perköltség jogintézményének (ide nem értve a Pp. 86. §-ában szabályozott, szükségtelenül okozott perköltséget) nincs represszív funkciója, mivel a megalapozott igényt érvényesítő felperesek általában éppen azért kényszerülnek peres eljárásra, mert velük szemben nem tanúsítottak jogkövető magatartást.

[21] Az elvégzett ügyvédi tevékenységet illetően pedig annak volt jelentősége, hogy a felperes jogi képviselője – az elsőfokú bíróság hiánypótlási felhívását követően – 10 oldalas keresetlevelet készített, illetőleg – a hatályosan előterjesztett előkészítő iratokat tekintve – 3 db rövid vagy közepes terjedelmű (2, 6 és 8 oldal) előkészítő iratot készített, továbbá részt vett 2 mintegy egyórás, és 1 kétórás tárgyaláson. Emellett az ügy egyszerű megítélésű volt: a II. rendű alperes marasztalása törvényi vélelmen, a szerződés hatálytalanságával kapcsolatos megállapítás pedig egyértelmű jogszabályi rendelkezésen és – PK véleménnyel támogatott – bírói gyakorlatban kikristályosodott megállapításokon alapult, amelyekre tekintettel a perben alapvetően okirati bizonyítás folyt. Ilyen körülmények mellett a felperes jogi képviselője által az idő- és szakmai munkaigényét tekintve kifejtett munkával az elsőfokú bíróság által megalapozottan, a R. 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján áfával növelten meghatározott ügyvédi munkadíj állt arányban, amelynek megváltoztatására az ítéltábla nem látott okot.

[22] Az elsőfokú ítélet „kiegészítésére” irányuló fellebbezés körében pedig az ítéltábla előrebocsátja, hogy a jogi képviselővel eljáró felperes kifejezetten nem az elsőfokú bíróság előtt terjesztett elő a Pp. 355. §-a szerinti kérelmet, hanem a fellebbezés részeként kérte a másodfokú bíróság ezzel kapcsolatos döntését. Az ítéltábla ezért a Pp. 364. §-ára tekintettel alkalmazandó 110. §-ának (3) bekezdése alapján, továbbá mivel a felperes e vonatkozásban egyéb felülbírálati jogkört nem jelölt meg, úgy tekintette, hogy a jogi képviselővel eljáró felperes a „fellebbezésében igényelte” (fellebbezés 7. oldalának 4. bekezdése) azt, hogy az ítéltábla a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének e) pontja és 383. §-a (3) bekezdésének 2. fordulata alapján olyanként bírálja el az ezzel összefüggő kereseti kérelmét, amelyről az elsőfokú bíróság nem határozott. Csakhogy az elsőfokú bíróság a felperes értelmezésétől eltérően e vonatkozásban elutasította a keresetet ítélete rendelkező részének 5., valamint indokolásának [20] és [43] bekezdései szerint. Az elsőfokú bíróság utóbbi bekezdésben kifejtett – helytálló – érvelésével szemben továbbá a felperes nem terjesztett elő semmilyen jogi érvelést, amelynek nyilvánvalóan nem felel meg, és az elsőfokú ítélet megváltoztatására sem alkalmas, hogy álláspontja szerint a II. rendű alperes az előzményi ügyben hozott jogerős ítéletben meghatározott perköltségért is felel.

[23] Az ítéltábla a kifejtett okok alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[24] A másodfokú eljárás során pernyertes alperesek nem számítottak fel másodfokú perköltséget, ezért arról nem kellett határozni.

[25] Az ítéltábla a felperest kötelezte az őt az illeték előzetes megfizetése alól mentesítő költségfeljegyzési jog folytán feljegyzett fellebbezési illeték viselésére a Pp. 83. §-ának (1) és 102. §-ának (1) bekezdései alapján, amelynek alapját a fellebbezett pertárgyérték képezte (a II. rendű alperes viszonylatában 1 798 341 Ft a jelen perbeli, 1 694 350 Ft az előzményi perbeli perköltség esetében, az I. és IV. rendű alperesek viszonylatában pedig 1 998 341 Ft, mindösszesen: 5 491 032 Ft), mértéke pedig az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. §-ának (1) bekezdése alapján 8%.

Debrecen, 2022. december 12.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró